WIESBADENO LIETUVIU

BALSAS

1

Nr.5.
Antradienis
1945.X.30.

ATLEE SUSITIKS SU TRUMANU.

Oficialiai pranešama, kad Atlee greitu laiku vyks į Ameriką kur turės pasitarimus su Trumanu. Svarbiausia pasitarimų tema būsianti atominės energijos panaudojimas. Taip pat bus paliesti Žydų emigracijos ir iširusios Londono konferencijos klausimai.

STALINAS ATSAKYSIAS TRUMANUI. Maskvoje jaučiamas didelis susidomėjimas Trumano kalba. Maskvos dienraščiai ją persispausdino ištisai.Berlynas, atpasakodamas Trumano kalbą, iškėlė tik tas vietas, kuriose kalbama apie bendradarbiavimą tarp sąjungininkų, bet nutylėjo Amerikos pasiryžimą apsaugoti taiką ginklu, jei būtų reikalo. Taip pat nieko nepasakė ir apie kai kuriuos Amerikos užsienių politikos principus. Manoma, kad Stalinas ir šių metų lapkričio 7 diena, kaip įprasta, pasakys didelę kalbą "spalių revoliucijos" sukakties proga, ir kad šioje kalboje bus padaryta svarbiu pareiškimų tarptautinės politikos klausimais. Tuo būdu kalba būtų lyg ir atsakymas į spalių 28 pasakytą reikšmingą prezidento Trumano kalbą.

ŠVEDIJA ATSISAKO NEUTRALUMO. Švedija pareiškė norą įstoti į Jungtinių Tautų Organizaciją ir savo pasiryžimą įvykdyti jai, kaip organizacijos nariui, dedamas pareigoles, atsisakydama tuo būdu nuo tradicinio neutraluma. Panašiai ir Olandija laiko neutralumą nebesuderinamu su dabartine tarptautine būkle.

ATGAIVINTA VOKIEČIŲ KARO VADOVYBĖ. Vokietijoje sudaryta vokiečių karo vadovybės grupė Nord. Ji rūpinsis 100.000 vokiečių karių demobilizacija ir 10.000 gulinčių ligoninėse. Grupės vadu paskirtas gen.Kramer, buvęs gen.Rommelio pavaduotojas Afrikoje. Gen.Kramer dalyvavo atentato prieš Hitlerį paruošime. Vadovybė turės 40 karininkų.

SUIMTAS WIESBADENO KOMUNISTŲ VADAS. Bus teisiamas Wiesbadeno komunistų vadas Hartmann už neteisėtą laikymą sąjungininkų turto, kuris buvo įsigytas spekuliacijos keliu ir už neoenzuruotų politinių raštų platinimą.

ANGLIJOS APSAUGOS REIKALU. Londonas. Anglijos Žemuosiuose Rūmuose darbiečiai smarkiai puolė Churchillį. Jis savo kalboje reikalavo, kad būtų nustatytas taikos metu kariuomenės skaičius ir demobilizuojami kariai visi lygiai: nežiūrint, ar jie tarnauja pačioje Anglijoje ar tolimesnėse Imperijos vietose. Darbiečiai reikalauja, kad Anglija laikytų stiprias karines pajėgas. Numatoma, kad Anglijos ginybai pagrindinė kariuomenės rūšis bus aviacija / iki šiol buvo karo laivynas /.

RINKIMAI DANIJOJE. Danijoje šiandieną įvyksta rinkimai. Laukiama smarkių varžybų tarp komunistų ir socialistų.

ANGLIJOS BANKAI SUVALSTYBINTI. Anglijos parlamentas balsų dauguma priėmė bankų suvalstybinimo įstatymą.

KATALIKŲ VYSKUPAS PROTESTAS. Katalikų vyskupas Berlyne grafas Freisingas įteikė protestą Brandenburgo srities vyriausybei dėl tikybos dėstymo panaikinimo mokyklose.

RUSAI VENGIA TARPT.BENDRADARBIAVIMO. Rusijos delegacija atsisakė pasirašyti tarpt.maitinimo ir žemės ūkio organizacijos statutą, pareiškdama, kad Rusija dalyvausianti tolimesniuose darbuose tik stebėtojo teisėmis. Taip pat ir tarpt. darbo biure Rusija dalyvausianti tik stebėtojo teisėmis.

JAV RŪPINASI AVIACIJA. JAV sekretorius pareiškė, kad JAV turėtų gaminti metus 3.000 kovos lėktuvų, kad šioje srityje būtų progresuojama.

- Vašingtone buvo atmesta Amerikos karinės valdžios pasiūlymas padidinti maisto normas vokiečiams nuo 1.500 kolorijų iki 2.000 kol.

FLORIDOS VYSKUPAS JUGOSLAVIJOJE. Popiežius Pijus XII paskyrė Floridos vyskupą J.P.Hurley apaštališkuoju nuncijum Belgrade, kur ši vakuojanti diplomatinė vieta buvo laisva nuo 1941 metų, kai vokiečiai palaidė diplomatinį korpusą. Vyskupas Hurley buvo Vatikane diplomatinėj misijoj 1928-31 m. Indijoje, o nuo 1931 ligi 1934 m. Japonijoje.

LD 266
1945, Nr.5

TRUMANO PATARĖJAS APIE RUSUS.

Generolas Harry Vaughan, prezidento Trumano karinis p[illegible] žo iš Europos ir JAV. Štai ištrauka iš jo įspūdžių: "Rus[illegible] veržli asmenybė, be jokių varžtų. Jis žino, ko jis nori ir to siekia... Toro Potsdamo ir Berlyno dar yra keletas sveikų, labai jaukių namų. Rusai davė šeimininkams įsakymą per viena valandą išsikraustyti. Viena sena ponia buvo teip priisirišusi prie savo namo, kad ji atsisakė tai padaryti. Rusai davė jai galimybę pasilikti. Dabar ji guli darže po gėlėmis..."

VALONŲ KONGRESAS. Liže įvyko Belgijos valonų /prancūziškai kalbančių belgų/ kongresas, kuriame 486 atstovai pasisakė už prisijungimą prie Prancūzijos, 154 už visiška nepriklausomybę ir 391 už administracinę autonomiją federacijoje su flamengis. Galutinai sutarta reikalauti autonomijos Belgijos federalinėje valstybėje. Dabartinėje Belgijoje yra 4,2 mil. flamengiškai kalbančių, 2,9 mil. kalbančių prancūziškai /valonų/ ir 1,2 mil. mišrių.

ATSTATYTAS VIENOS RUSŲ DALINIŲ KOMENDANTAS. Viena. Buvęs Vienos rusų dalinių komendantas ir sovietų atstovas Keturių komendantūroje Blagadatov atstatytas ir pakeistas gen. Lebenko. Kalbama, kad Blagadatov pašalintas dėl nesugebėjimo išlaikyti disciplinų vietiniuose raudonosios armijos daliniuose. Iš Vienos pranešama, kad ten įvyksta skaitlingi plėšimai ir žmogžudystės.

BERLYNAS. Teisiamieji Nuernberge karo nusikaltėliai dėl teismo sprendimo neglėsė apelinoti.

PRANCŪZIJOJE per ši karą žuvo virš milijono žmonių. Gyventojų skaičius debartinėje Prancūzijoje siekia 40 mil., /prieš karą buvo 41,5 mil/.

TARIAMI PRANCŪZIJOS PARTIJOS. Paryžiuje susirinko pasitarti trijų didžiųjų partijų atstovai. Manoma, kad jiems pavyks susitarti dėl tautinės gynimosi tarybos principų, kurie numato reikalingumą sėrų santykių su Anglija, Amerika bei Rusija, ir saugumo bloko sudarymo. Tos pačios tarybos ūkinė komisija pasisakė už sunkiosios pramonės nusavinimą ir franko nuvertinimą.

UNRRA ŠELPS IR JAPONIJĄ. Tokio. Japonijos labdaros ministeris Ashida pranešė, jog Japonija kreipsis į UNRRA su prašymu pagelbėti Japonijos maitinimui lapkričio ir gruodžio mėnesiais.

MOKSLO NAUJIENOS.

JAV Kalifornijos technologijos institutas pagamino didžiausį pasaulyje teleskopą. Jos stiklas yra 500 cm. diametre ir sveria 20 tonų. Metalinės preciziniės teleskopo dalys sveria 500 tonų. Stiklo pagaminimas yra didelis technikos laimėjimas, nes jeigu jame būtų atsiradusi nors viena oro pūslytė aguonos grūdelio didumo, jis būtų buvęs netinkamas. Stiklo šlifavimas truko 5 metus, o jo ataušinimas 1,5 metų. Teleskopo įmontavimo darbai buvo dėl karo nutraukti. Dabar jie vėl tęsiami ir bus baigti ne vėlinu kaip per dvejus metus. Ligi šiol didžiausias pasaulio teleskopas yra ant Vilsono kalno. Juo matomi dangaus kūnai, esantieji už 500.000 šviesmečių /viena šviesos sekundė - 300.000 km./. O naujuoju aparatu bus matoma už 1 milijardo šviesmečių tolumoje. Jo padidinamasis galingumas toks didelis, kad per jį būtų galima matyti žirnį esantį už 100 km. Naujasis teleskopas bus įmontuotas ant Polomar kalno, už 66 mylių nuo San-Diego ir už 90 mylių nuo Vilsono kalno observatorijos. Abiejų observatorijų darbas bus suderintas ir vadovaujamas vieno direktoriaus. A.B.

MEDŽIAGA IŠ ATOMINĖS ENERGIJOS. Iš energijos jau galima padaryti medžiaga, apgręžiant atominės bombos procesą. Fantastiška mašina, kuri atlieka tą darbą, vadinasi "Betatron" Ji buvo išrasta jau prieš dvejus metus, bet karo metų cenzūra sulaikė to vieno iš didžiausių mokslinių išradimų paskelbima. Mašina sveria 300 tonų. Ji sutūkią elektronoms bewaik šviesos greitį ir nepaprastai padidina jų svorį. Ji tokia pavojinga, kad turi būti laikoma atskirtame pastate su trijų pėdų storumo sienomis.

PRANEŠIMAS MOTERIMS. Š.m. lapkričio mėn. 15 dieną 16 val. vaikų darželyje kviečiamas moterų susirinkimas. Susirinkime bus aptariami vaikų virtuvėlės steigimo ir kt. reikalai. Moterys prašomos dalyvauti.